

Sygn. akt IV P 218/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2018 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Barbara Kokoryn
Protokolant:	st. sekr. sądowy Joanna Racis

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2018 r. w Olsztynie

na rozprawie sprawy z powództwa G. B.

przeciwko Komendantowi (...) Oddziału Straży Granicznej

o ustalenie, że stan po leczeniu jest następstwem szczególnych warunków i właściwości służby, ustalenie, że inwalidztwo powstało wskutek szczególnych warunków i właściwości służby i odszkodowanie z tytułu uszczerbku na zdrowiu;

I oddała powództwo,

II zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt IV P 218/16

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 07.01.2016r. G. B. wniósł o ustalenie, iż: rozpoznany u niego orzeczeniem (...) Komisji Lekarskiej (...), Skład orzekający w G., z 18 września 2015r. stan po leczeniu operacyjnym wypukliny jądra miażdżystego C6/C7 (22.02.2015r.) - § 54 p. 2 M.51.2 jest następstwem szczególnych warunków i właściwości służby oraz, ustalenie, iż inwalidztwo powstało wskutek szczególnych warunków i właściwości służby.

Komendant (...) Oddziału Straży Granicznej wniósł o oddalenie powództwa, zarzucając, że komisja lekarska nie stwierdziła związku jego stanu zdrowia z szczególnymi właściwościami służby.

Powód i pozwany wnosili o zasądzenie od strony przeciwnej na ich rzecz kosztów postępowania.

Sąd ustalił, co następuje:

G. B. (obecnie w stopniu starszy chorąży) pełnił służbę w Straży Granicznej od dnia 11 sierpnia 1997 roku do dnia 29 października 1998 roku 1997r., kolejno jako kandydat do służby.

Powód przyjęty został do służby w dniu 04 sierpnia 1999 roku sierpnia jako młodszy strażnik graniczny, starszy strażnik, pomocnik kierownika zmiany, strażny kontroler - przewodnik psa służbowego.

W okresach od dnia 04.06. do dnia 21.05.2014r. oraz od dnia 23.12.2007r. do dnia 04.11. 2013r roku G. B. wykonywał obowiązki z udziałem 2 psów o imieniu: (...) i D., które pozostawały pod jego opieką do czasu ich wybrakowania (pies D. został wybrakowany w dniu 05 listopada 2013 roku, a pies (...) z dniem 22 maja 2014 roku.). Najpierw sprawował opiekę nad psem lipca 2007 roku. Od dnia 01 listopada 2008 roku do 30 czerwca 2014 roku realizował obowiązki służbowe na stanowisku przewodnika psa służbowego,. W trakcie pełnionych służb i szkoleń opiekował się swoimi dwoma psami D. i (...), ale nie był dla swoich psów pozorantem W trakcie wykonywania opieki nad psem powód, Czasami psy chorowały, w tych okresach nie realizował zajęć szkoleniowych z psami.

Pełniąc służbę jako funkcjonariusz Straży Granicznej sprawował ich opiekę poranną i wieczorną oraz uczestniczył w ich pracy : przeszukiwaniu pomieszczeń, pilnowaniu zatrzymanych, zabezpieczeniu obiektów, szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych, w tym ćwiczeniach posłuszeństwa. Powód wykonał też czynności biurowe.

W okresie pełnienia służby, G. B. wykonywał także obowiązki „pozoranta” w ramach tresury innych psów służbowych. Nosił wtedy specjalny kostium. Szkolenia dla przewodników były mniej więcej 2 w tygodniu przez około 6godzin oraz raz dwa razy do rok przez 1 dzień po 8godzin. Przy czym rolą psa powoda o imieniu (...) było wyszukiwanie ludzi, przeszukiwanie pomieszczeń i gryzienie pozoranta. Opiekunowie podczas szkoleń dużo biegali z psami. Przy ćwiczeniach obrończych, przy użyciu psów jako środka przymusu, zdarzało się, że psy ciągnęły opiekunów, zdarzało się, że opiekunowie przewracali się. Powód nie zgłaszał nikomu, ani inni współuczestnicy szkoleń nie zauważyli, aby mówił, że go coś boli. Podczas ćwiczeń nie było sytuacji tak niebezpiecznych, ani powodujących urazy, że konieczna byłaby interwencja lekarska. Powód doznawał różnych urazów nie związanych z zadaniami w służbie. (dowód: częściowo przesłuchanie powoda –k. 57-58, przesłuchanie świadków : M. G. –k. 60-61,A. B. –k. 59-60, W. K. –k. 61-63, adnotacje w dziennikach szkolenia i (...))

Jako czynniki ryzyka w Straży Granicznej zostały wskazane m.in: upadki, na tym samym i różnych poziomach, uderzenia o nieruchome elementy, obciążenia emocjonalne, agresywne zachowanie zwierząt. Ryzyko zawodowe oszacowane zostało na poziomie akceptowalnym pod warunkiem zachowania odpowiednich ograniczeń i środków ochrony.

W 1997 roku G. B. doznał urazu skokowego, jak również nie zostało ustalone, że zdarzenie to zaistniało w trakcie odbywania służby kandydackiej. Na mocy orzeczenia komisji lekarskiej z dnia 04 listopada 1998 roku Wojewódzka Komisja Lekarska (...) orzekła, że powód jest zdrowy i zdolny do pełnienia służby przygotowawczej /brak informacji o urazach/. G. B. zgłosił jako zdarzenie związane z pełnieniem służby (kontrolą pasa granicznego) odmrożenie palców I i II stopnia, pozostające bez uszczerbku na zdrowiu. Nie zgłaszał żadnych zdarzeń podczas szkoleń psów. (bezsporne, zob. k. 26)

Ze względu na problemy zdrowotne, G. B. leczył się prywatnie w Zakładzie (...) i P.B., w O.. Pierwsze bóle kręgosłupa pojawiły się w latach 2010 - 2011 i zostały zbagatelizowane. Na przełomie 2013 i 2014r. bóle uniemożliwiały już prawidłowe funkcjonowanie i wymagały stałego stosowania leków przeciwbólowych. Przeważały bóle odcinka szyjnego, w szczególności postaci rwy bakowej prawostronnej z cechami odcinkowej przewlekłej choroby zwyrodnieniowej. Po leczeniu operacyjnym w dniu 22.02.2015r. i rehabilitacji z wyraźną poprawą funkcjonalną, bóle i drętwienia ustąpiły, siła mięśniowa i sprawność kończyn prawidłowa. Zmiany mają charakter postępujący i nie są związane ze szczególnymi warunkami służby. Są one samoistnymi zmianami wewnętrznymi, związanymi z procesami degeneracyjnymi

(dowód: dokumentacja medyczna, opinia biegłego –k. 70v -70v, 109)

Komisja Lekarska podległa (...)w O. orzeczeniem z 3 czerwca 2015r., nr (...) na podstawie skierowania wystawionego przez W- (...) Oddział Straży Granicznej w K. celem ustalenia stanu zdrowia oraz zdolności fizycznej i psychicznej funkcjonariusza do służby, dokonała badań G. B. i stwierdziła u niego :nawracający obrzęk naczyńioruchowy, stan po urazie stawu kolanowego prawego, w wywiadzie przemijające obrzęki naczyńioruchowe,

operację kręgosłupa C-22.02.15r, bóle kończyn górnych, głównie prawej, uszkodzenie kolana prawego, fizykalnie-ograniczenie prawoskrętu i ograniczenie ruchomości kręgosłupa C.

Komisja Lekarska ustaliła, że inwalidztwo istnieje od 08.05.2015r.a schorzeniem powodującym inwalidztwo jest dyskopia C6/C7 leczona operacyjnie /22.02.2015r./, § 54, pkt 2 C B: oraz schorzenia współistniejące, w tym alergiczne, nawracające obrzęki naczyń twarzy i szyi, § 2, pkt 2 A (w zastosowaniu), przebyte, ostre zapalenie trzustki /2002r./, (bez §), przebyte uraz stawu kolanowego, prawego/1997r./, (bez §), braki uzębienia, (bez §).

Komisja Lekarska nie ustaliła związku choroby ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby oraz uszczerbku na zdrowiu. Jednocześnie w zakresie inwalidztwa ustaliła jako schorzenie podstawowe, powodujące inwalidztwo Dyskopatię C6/C7 leczoną operacyjnie /22.02.2015r./, § 54, pkt 2 C, zaś pozostałe schorzenia uznano jako schorzenia współistniejące.

Komisja Lekarska stwierdziła też, że G. B. jest CZĘŚCIOWO NIEZDOLNY do pracy, jest ZDOLNY do samodzielnej egzystencji, został zaliczony jest do DRUGIEJ grupy inwalidów. Komisja Lekarska uznała, że inwalidztwo NIE POZOSTAJE w związku ze służbą, ani w związku z wypadkiem ani chorobą powstałą wskutek szczególnych warunków służby. Nie zaliczył badanego do jakiegokolwiek grupy inwalidów z tytułu schorzeń narządów ruchu, wzroku oraz słuchu.

inwalidztwo jest CZASOWE, termin badania kontrolnego: maj 2018r.

Uzasadniając orzeczenie Komisja Lekarska stwierdziła, że: „Na podstawie wywiadu, wyniku badania przedmiotowego, kart informacyjnych z leczenia szpitalnego oraz specjalistów, Dyskopatia C6/C7 leczona operacyjnie powoduje niezdolność do służby w (...) i ogranicza częściowo zdolność do pracy, kwalifikuje do przyznania drugiej grupy inwalidzkiej bez związku ze służbą. Inwalidztwo czasowe. Badanie kontrolne -maj 2018r.

G. B. zaskarżył ww. orzeczenie zarzucając, że nie znajduje uzasadnienia ani w przeprowadzonych badaniach, ani w przywołanych uregulowaniach, czy też w rzeczywistości, a w szczególności w przebiegu jego służby. G. B. wskazał też, że stanowisko Komisji może wynikać z niewłaściwego skompletowania dokumentacji, lub być skutkiem niezapoznania się z dokumentacją, czy też wątpliwej jakości badaniami przeprowadzonymi przez Komisję.

Komisja Lekarska podległa Ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, skład orzekający w G. Orzeczeniem z (...) 2015r., Nr (...)6- (...) ustaliła stan G. B. po przebytej diskoidektomii odcinka szyjnego kręgosłupa na poz. C6/C7 z zespołem bólowym korzeniowym z dalszymi zaostrzeniami w badaniu i ograniczeniem ruchomości w odcinku szyjnym, nieco wzmożone napięcie mięśni karku i mrowienie obu kończyn górnych - głównie dłoni., Ograniczenie ruchomości w barku prawym, stan po leczeniu operacyjnym wyłukiny jądra miażdżystego C6/C7 (22.02.2015 r.)- §54 p2, nawracające obrzęki naczyńioruchowe w obrębie twarzy i szyi - §2 p2<(w zastosowaniu), przebyte ostre zapalenie trzustki (2002 r.) – (bez §), przebyte uraz stawu kolanowego prawego (1997 r.) (bez §), braki uzębienia (bez §) Komisja Lekarska zaliczyła G. B. w ramach kategorii zdolności do służby lub do pracy: C- trwale niezdolny do służby. W uzasadnieniu orzeczenia Komisja Lekarska stwierdziła, że schorzenie powoduje inwalidztwo, wymienione w punkcie 1 ale nie pozostaje w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby. Komisja Lekarska powołała się na rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 29.09.2005 r. (Dz.U. 206, poz. 1723) w sprawie wykazu schorzeń i chorób pozostających w związku ze służbą w Policji, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej i wskazał, że nie figuruje w załączniku nr 1 - to znaczy że nie ma związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby oraz nie figuruje w załączniku nr 2 - nie pozostaje w związku ze służbą. W uzasadnieniu orzeczenia stwierdziła, że: „W trakcie bieżącego badania w siedzibie (...) Komisji Lekarskiej (...) Skład (...) w G. uznano badanego za niezdolnego do służby w Straży Granicznej, przyznano inwalidztwo drugiej grupy. Nie uznano związku schorzenia powodującego inwalidztwo, z pełnioną służbą w (...), ani nie stwierdzono związku w/w schorzenia ze szczególnymi właściwościami i warunkami służby. W orzecznictwie dotyczącym służb mundurowych związek schorzenia ze służbą opiera się na Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych. Jeśli dane schorzenie nie figuruje w w/w rozporządzeniu jako mające związek ze służbą - nie można przychylić się do odwołania orzecanego

zaskarżającego decyzję (...). Idąc dalej nie można tym samym uznać schorzenia za mające związek ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby, jeśli nie istnieje związek ze służbą. Na tym polega logika orzekania.

Powód nie zgodził się ze stanowiskiem zawartym w orzeczeniu. Uważał, że w okresie służby, od 2007r. do 2014 r. powód był przewodnikiem psa służbowego, zaś w latach 1999 - 2014 wypełniał obowiązki pozoranta dla psa służbowego.

Wykonywanie wskazanych wyżej obowiązków związane było z wielokrotnymi uderzeniami, urazami okolicy kręgosłupa, szczególnie w jego górnej części, jak i na gwałtowne szarpnięcia psów.(dowód: częściowo przesłuchanie powoda –k. 57-58, dokumenty w aktach osobowych powoda)

Sąd zważył , co następuje:

Roszczenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd dał w znacznej części wiarę powodowi , ale przed wszystkim przesłuchanym świadkom, gdyż wprost odpowiadali na pytania. Z wypowiedzi ich wynikało, że powód po ćwiczeniach nigdy nie skarżył się na ból, jakiegokolwiek części ciała.

Sąd dał wiarę dołączonym dokumentom, w tym zgromadzonym w dziennikach szkoleń i pracy psów służbowych oraz w aktach osobowych powoda. Wśród dokumentów tych ostatnich znajdują się informacje potwierdzające, że stan zdrowia powoda był dobry w okresie służby (zob. w szczególności: meldunek ww. z dnia (...) iż kierując prywatnym pojazdem spowodował kolizję drogową, został poddany badaniu na pogotowiu ratunkowym - zdrowy; orzeczenie nr (...) Rejonowej Komisji Lekarskiej przy W- (...) w związku z wypadkiem w dniu 02 lipca 2003 roku - uraz podudzia prawego bez trwałych następstw / wypadek pozostający w związku ze służbą w (...)/;orzeczenie nr (...) Rejonowej Komisji Lekarskiej przy W- (...) w związku z wypadkiem w dniu 31 marca 2004 roku - wykręcenie stawu skokowego / wypadek pozostający w związku ze służbą w (...)/Rejonowej Komisji Lekarskiej przy W- (...) w związku z wypadkiem w dniu 17 marca 2005 roku - brak trwałych następstw odmrożenia palców stopy lewej / wypadek pozostający w związku ze służbą w (...)/; orzeczenie lekarskie nr (...) - na zarządzenie Komendanta W- (...) zdrowy; zaświadczenie lekarskie z 2010 roku - zdolny do wykonywania pracy na stanowisku starszy kontroler przewodnik psa służbowego; zaświadczenie lekarskie z 2013 roku -zdolny do wykonywania pracy na stanowisku starszy kontroler przewodnik psa służbowego; zaświadczenie lekarskie z 2013 roku -zdolny do wykonywania pracy na stanowisku starszy kontroler przewodnik psa służbowego oraz na wysokości do 3 m; -orzeczenie lekarskie z 2015 roku - zdolny do wykonywania pracy na stanowisku starszy kontroler, zwolnienie z wf i pieszych patroli do 21.08.2015; orzeczenie lekarskie z 2015 roku - zdolny do wykonywania pracy na stanowisku starszy kontroler z ograniczeniem z zajęć z wf. prowadzenia pojazdów służbowych / Quad, rower, motocykl / i szkoleń strzeleckich do 15.12.2015r.

Komisje orzekające na podstawie: Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 29.09.2005 r. (Dz.U. 206, poz. 1723) w sprawie wykazu schorzeń i chorób pozostających w związku ze służbą w Policji, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej stwierdziły, że nie istnieje związek schorzenia albo ułomności (niezdolności do służby, inwalidztwa) ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby i nie stwierdziły związku odczuwanych przez powoda dolegliwości z warunkami służby.

Z zasady kontrolera-przewodnika psa służbowego Straży Granicznej podobnie może być powodem urazów, co wynika z opisanych wyżej ryzyk dostrzeżonych przez pozwanego. Jednakże takich zdarzeń wiążących się z dolegliwościami zgłaszanymi przez powoda w dołączonej do akt osobowych dokumentacji.

Sąd powołał również biegłego lekarza neurochirurga. Biegły po przeanalizowaniu akt sprawy i dostarczonej dokumentacji medycznej wydaje opinie u badanego G. B. że stan po leczeniu nie jest następstwem szczególnych warunków i właściwości służby(k. 70-70v). Biegły ten w jasnej, pełnej i logicznej opinii uzasadnił swoje stanowisko tym, że przebieg schorzenia miał u powoda charakter postępujący, w badaniach obrazowych zauważył przewlekłe zmiany zwyrodnieniowe typowe dla jego jednostki chorobowej. Biegły skonstatował, że podobny obraz i stopień przewlekłych zmian dyskopatycznych równie często obserwuje się u pacjentów nie mających w wywiadzie podobnego

charakteru pracy, co powód. Podkreślił też, że mechanizm urazu polegający na pociąganiu kończyny czy barku nie stanowi mechanizmu doprowadzającego do uszkodzenia na poziomie dysku, ale może to doprowadzić do uszkodzeń aksonalnych korzeni, pni łeb nerwów odwodowych których u badanego nie stwierdzono. Biegły mając na uwadze dokumenty w aktach osobowych, stwierdził, że nie doszło do nagłego pogorszenia czy wystąpienia bólu w trakcie wykonywanych obowiązków służbowych co mogłoby sugerować ostry uraz dysku. Podał, że brak jest związku dolegliwości ze służbą, gdyż zmiany miały charakter postępujący, samoistny i wewnętrzny, a wykonywany zawód istotnie nie przyczynił się do postępu choroby. Do opinii z dnia 14.12.2016 roku, która w całości została poparta przez Sąd, powód złożył zastrzeżenie, podnosząc, że w 2008r. u powoda pojawiły się bóle rozpoznane jako: zespół cieśni nadgarstkowej", zaś później wystąpiły też komplikacje z całą prawą ręką, nasilające się stopniowo i z upływem czasu. Jednak biegły (k. 109) podtrzymał swoją opinię i dodatkowo uzasadnił, że kręgosłup jest obudowany silnymi mięśniami, a powód nie stwierdził, aby doznał urazu kręgosłupa szyjnego. Biegły odniósł się do zarzutów pełnomocnika powoda, wskazując, że początkowe dolegliwości powoda ustępowały pod wpływem leczenia przeciwpalnego i fizykoterapii, bardziej przemawia za początkowymi stadiami choroby zwyrodnieniowej kręgosłupa niż za zespołem cieśni nadgarstka, gdyż jest to choroba bardziej anatomiczna spowodowana uciskiem nerwu pośrodkowego w wąskim kanale nadgarstka i leczenie zachowawcze rzadko daje istotną poprawę, najczęściej schorzenie to ma charakter postępujący i wymaga leczenia chirurgicznego. Biegły uznał, że w przypadku występowania w 2008 istotnego zespołu cieśni nadgarstka choroba ta obecnie doprowadziła do zauważalnego uszkodzenia nerwu i charakterystycznych objawów, których się nie stwierdził u powoda.

W zasadzie różnica między cytowanymi wyżej orzeczeniami Komisji Lekarskich sprowadzała się, do rozpoznania u powoda przez Komisję z w O.: Dyskopatii C6/C7 leczona operacyjnie /22.02.2015r./, § 54, pkt 2 C, podczas gdy skład orzekający w G. rozpoznał stan po leczeniu operacyjnym wypłukiny jądra miażdżystego, przy czym w ocenie obu komisji schorzenia te skutkują trwałą niezdolnością do służby. Ustawodawca jasno określił rodzaj chorób mających związek ze służbą, a schorzenie powoda nie mieści się w tym wykazie - to rozważanie kwalifikacji rozpatrywania do grupy chorób, mających związek ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby nie zasługuje na uwzględnienie. Obie komisje wypowiedziały się na podstawie obrazu klinicznego, podały analizie zebrane w toku procedowania orzeczniczego dokumenty i uznały, że schorzenie będące powodem inwalidztwa nie pozostaje w związku ze służbą i nie pozostaje w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby.

W świetle materiału dowodowego brak jest podstaw do ustalenia żądanego przez odwołującego, że wykonywanie obowiązków „pozoranta” w ramach tresury psów, czym narażał się na bodźców, a powstałe inwalidztwo w związku z przebytych leczeniem operacyjnym winno zostać zakwalifikowane jako związane ze służbą.

W związku z tym, Sąd dokonał ustaleń jak wyżej mając na uwadze treść art. 189 kpc (pkt I wyroku).

O kosztach zastępstwa prawnego, Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc w związku z § 9 Rozporządzenia MS z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (pkt II wyroku).

SSR Barbara Kokoryn